

Evoluția pieței: Îngrășăminte (CN 31) — 2015–2025

Introducere

Acest raport analizează evoluția comerțului extra-UE cu îngrășăminte (codul NC 31) în perioada 2015–2025, pe baza datelor anuale disponibile. Sunt urmărite atât dinamica valorii și volumului schimburilor, cât și transformările structurale în ceea ce privește partenerii comerciali, segmentele de produs și indicatorii de concentrare și vulnerabilitate. Datele utilizate provin din tabloul de bord al comerțului european, iar toate cifrele citate sunt extrase exclusiv din acesta.

1. Șocul prețurilor din 2022 și efectele sale persistente asupra valorii comerțului

Evoluția generală a comerțului arată o creștere puternică a valorii, determinată în principal de explozia prețurilor din anul 2022. Ulterior, piețele au intrat într-un proces de normalizare, însă nivelul prețurilor a rămas semnificativ mai ridicat decât în prima parte a perioadei analizate.

Prețurile la îngrășăminte au atins valori record în 2022, generând o creștere excepțională a valorii comerțului

În 2015, prețul mediu de export era de 310,3 EUR/tonă, iar cel de import de 285,2 EUR/tonă. În 2022, prețurile au explodat: exportul a atins 666,5 EUR/tonă, iar importul 654,7 EUR/tonă. Ca urmare, valoarea exporturilor extra-UE a urcat de la 4,66 mld. EUR (2015) la 9,02 mld. EUR (2022), iar cea a importurilor de la 4,72 mld. EUR la 11,96 mld. EUR. Volumele nu au urmat aceeași tendință; cantitățile exportate au scăzut de la 15,0 mil. tone în 2015 la 13,5 mil. tone în 2022, iar cele importate au crescut doar moderat, de la 16,5 mil. tone la 18,0 mil. tone.

Indicator	2015	2022 (vârf)	2025	Δ 2015–2025
Export – preț (EUR/t)	310,3	666,5	444,9	+43,4%
Import – preț (EUR/t)	285,2	654,7	373,3	+30,9%
Export – valoare (mld. EUR)	4,66	9,02	6,46	+38,7%
Import – valoare (mld. EUR)	4,72	11,96	7,88	+67,1%

Impactul a fost resimțit pe toate segmentele de produs și în relațiile cu principalii parteneri

Analiza șocurilor de preț identifică creșteri abrupte ale prețurilor unitare în 2022 pentru majoritatea partenerilor importanți. Pe partea de import, Rusia a înregistrat o majorare de preț de +114,9%, Egiptul de +143,3%, Marocul de +172,0%, iar Canada de +141,2%. Exporturile către Brazilia s-au scumpit cu +152,9%, către Regatul Unit cu +143,7% și către Ucraina cu +99,3%. Toate aceste șocuri au fost evaluate ca anormale, cu un grad ridicat de abatere față de tendința anterioară.

După 2022, piețele au intrat într-un proces de normalizare, dar prețurile rămân peste nivelul anilor 2015-2020

În 2023 și 2024 prețurile au scăzut treptat, ajungând în 2025 la 444,9 EUR/tonă la export și 373,3 EUR/tonă la import. Cu toate acestea, ele se situează cu 43,4%, respectiv 30,9% peste valorile din 2015. Volumul exporturilor a scăzut ușor în ansamblu (-4,1%), însă cel al importurilor a crescut cu 25,6%, reflectând o cerere internă sporită și, posibil, o repoziționare a lanțurilor de aprovizionare.

2. Reconfigurarea geografică a comerțului: noi parteneri și scăderea concentrării

Structura partenerilor comerciali s-a modificat substanțial. UE a trecut de la o dependență accentuată de un număr restrâns de furnizori la o diversificare semnificativă, atât pe latura importurilor, cât și pe cea a exporturilor.

Importurile UE din Belarus s-au prăbușit, în timp ce Egiptul, Marocul și Algeria au devenit furnizori de prim-plan

Cea mai dramatică schimbare o reprezintă prăbușirea livrărilor din Belarus, al căror volum a scăzut de la 1,82 mil. tone (2015) la doar 0,07 mil. tone (2025), iar valoarea aferentă s-a redus cu 93,9%, până la 28,4 mil. EUR. În paralel, importurile din Egipt au explodat, valoarea lor majorându-se de la 202,8 mil. EUR la 1,51 mld. EUR (+642,5%). Marocul și Algeria și-au consolidat pozițiile, cu creșteri de +159,0% și respectiv +66,0%. Rusia rămâne principalul furnizor, însă cu o dinamică mai moderată (+13,6%), volumele fiind relativ stabile.

Partener import	2015 (mil. EUR)	2025 (mil. EUR)	Δ %
Rusia	1 530,6	1 738,4	+13,6
Egipt	202,8	1 505,8	+642,5
Maroc	371,1	961,1	+159,0
Belarus	464,6	28,4	-93,9
Algeria	282,8	469,4	+66,0

Pe latura exporturilor, Ucraina a devenit o destinație majoră, iar Regatul Unit și Statele Unite au câștigat în importanță

Exporturile către Ucraina au crescut de la 31,6 mil. EUR în 2015 la 685,0 mil. EUR în 2025 (+2068,3%), această țară devenind a doua piață de desfacere după Regatul Unit. Livrările către Statele Unite s-au majorat cu 133,2%, iar către Norvegia cu 170,5%. Brazilia, deși rămâne un partener important, a înregistrat o scădere de 14,6%. Este remarcabilă dispariția aproape completă a destinației „Țări și teritorii nespecificate”, care a scăzut de la 225,6 mil. EUR în 2015 la 0,87 mil. EUR în 2025, probabil ca urmare a modificărilor de raportare statistică.

Partener export	2015 (mil. EUR)	2025 (mil. EUR)	Δ %
Regatul Unit	657,2	768,9	+17,0
Ucraina	31,6	685,0	+2068,3
Brazilia	664,0	567,0	-14,6
Statele Unite	217,6	507,4	+133,2
Norvegia	179,0	484,2	+170,5

Indicatorii de concentrare HHI confirmă o diversificare semnificativă a surselor de import și a destinațiilor de export

Indicele Herfindahl-Hirschman (HHI) pentru valoarea importurilor a scăzut de la 1 427 (2015) la 1 154 (2025), o reducere de 19,1%, iar pentru exporturi de la 618 la 539 (-12,8%). Această evoluție atestă o distribuie mai echilibrată a fluxurilor comerciale, care diminuează riscurile legate de dependența de un număr redus de parteneri.

3. Transformarea structurală a comerțului pe segmente de produs

Comparația pe sub-capitole NC dezvăluie modificări importante în compoziția importurilor și exporturilor, atât în volum, cât și în structura valorică, cu efecte notabile asupra rolului UE pe piețele internaționale.

Îngrășămintele azotoase (NC 3102) domină importurile și au înregistrat o creștere puternică a volumelor

Volumul importurilor de îngrășăminte azotoase a crescut de la 8,2 mil. tone (2015) la 12,3 mil. tone (2025), adică un salt de peste 49%. Valoarea acestora a evoluat de la 1,96 mld. EUR la 4,13 mld. EUR, alimentată atât de creșterea cantităților, cât și de scumpirea medie de la 238,9 EUR/t la 336,4 EUR/t. În paralel, importurile de îngrășăminte mixte (NC 3105) au rămas relativ stabile cantitativ, însă valoarea lor a crescut pe fondul unor prețuri unitare mai mari (532,6 EUR/t în 2025 față de 390,3 EUR/t în 2015).

Categorie import (cod NC)	Volum 2015 (tone)	Volum 2025 (tone)	Valoare 2015 (mil. EUR)	Valoare 2025 (mil. EUR)
3102 (azotoase)	8 204 682	12 285 571	1 959,9	4 133,1
3105 (mixte)	4 263 661	4 642 429	1 664,3	2 472,6
3104 (potasice)	2 946 192	2 851 704	764,7	985,6

Exporturile de îngrășăminte potasice au explodat după 2022, redefinind poziția UE pe această piață

Cel mai spectaculos fenomen pe partea de export se observă la categoria NC 3104 (potasice): volumul a sărit de la 1,21 mil. tone în 2015 la 3,21 mil. tone în 2025, cu un vârf de 3,46 mil. tone în 2022. Valoarea exporturilor de potasice a crescut de la 519,6 mil. EUR la 1 127,6 mil. EUR. Această evoluție pare legată de perturbările lanțurilor de aprovizionare cu potasiu din Belarus și Rusia, UE devenind un nod de reexport și procesare pentru produsele potasice originare din alte surse. În același timp, importurile UE de potasice s-au redus ca volum (-3,2%), iar balanța comercială pe acest segment s-a îmbunătățit semnificativ.

Produsele mixte și cele de origine organică își păstrează importanța în exporturi, susținute de prețuri în creștere

Îngrășămintele mixte (NC 3105) rămân cel mai valoros segment de export, cu o valoare de 2,77 mld. EUR în 2025, deși volumul a crescut doar de la 2,54 mil. tone la 3,04 mil. tone. Prețul mediu a avansat de la 532,6 EUR/t la 839,3 EUR/t, reflectând aceeași dinamică globală a prețurilor. Îngrășămintele de origine organică (NC 3101) au înregistrat de asemenea o apreciere puternică a prețului, de la 351 EUR/t la 566,6 EUR/t, fără o expansiune notabilă a volumului.

Concluzie

Comerțul UE cu îngrășăminte a fost marcat în perioada 2015–2025 de trei transformări fundamentale. În primul rând, șocul prețurilor din 2022 a umflat valorile comerciale și a evidențiat sensibilitatea pieței la crizele energetice și geopolitice. În al doilea rând, s-a produs o reorientare geografică majoră: importurile din Belarus s-au prăbușit, Egiptul și Marocul au devenit furnizori strategici, iar Ucraina a devenit o destinație-cheie pentru exporturile europene. Diversificarea rezultată se reflectă în scăderea indicelui HHI. În al treilea rând, structura pe produse s-a modificat – volumele de azotoase importate au crescut puternic, iar exporturile de potasice au explodat, transformând UE într-un hub regional. În pofida acestor schimbări, dependența netă de importuri a rămas moderată (7,6% în 2024), dar intensitatea comerțului și propensiunea la export au atins maxime istorice, semnalând o integrare mai profundă a sectorului european al îngrășămintelor în piața globală.

Generat la 2026-07-25 pe baza datelor de la tradedashboard.eu

Raport generat de o mașină: accelerează analiza umană, chiar cu riscul de a o induce uneori în eroare. Nu o poate înlocui niciodată complet.

Dacă aveți nevoie de consiliere privind politica comercială europeană sau de reprezentare a intereselor dvs. la Bruxelles, nu ezitați să mă contactați la support@tradedashboard.eu. Veți găsi CV-ul meu la această adresă.